

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 27-12-2012

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/8287/27-12-2012

Α Π Ο Φ Α Σ Η 191 / 2012

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση, εξ αναβολής της από 08-12-2011 τακτικής συνεδρίασης, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, στην έδρα της, την 20-01-2012 και ώρα 10:00, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής, Πέτρος Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη Λ. Κοτσαλής, Αν. Πράσσο, Αν. – Ιωάν. Μεταξάς, Αντ. Ρουπακιώτης, Δημ. Μπριόλας και Γρ. Πάντζιου, ως εισηγήτρια. Στη συνεδρίαση, παρέστησαν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Ι. Λυκοτραφίτης, πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητής, και η Αγγελική Κανακάκη, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή, μετά την ανάκληση της υπ' αριθμ. 3/2005 απόφασής της με τη υπ' αριθμ. 73/2011 απόφαση, εξέτασε εκ νέου την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/668/24-02-2004 αναφορά της Διεύθυνσης Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Πιο συγκεκριμένα, με την αναφορά αυτή, η Διεύθυνση Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας ζητούσε την εξέταση της νομιμότητας της χρήσης του κλειστού συστήματος παρακολούθησης που είχε τοποθετήσει η εταιρεία Χ, πρώην Ψ, με δ.τ. «Euro-Catering Ο.Ε.», στους χώρους που ενοικίαζε στον Κρατικό Αερολιμένα

Ιωαννίνων και στους οποίους λειτουργούσε κατάστημα κυλικείου και κατάστημα πώλησης ειδών λαϊκής τέχνης.

Με βάση τα προαναφερόμενα, ο Πρόεδρος της Αρχής εξέδωσε την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1458/24-06-2004 έγγραφη εντολή για τη διενέργεια διοικητικού ελέγχου, από τον ελεγκτή της Αρχής Παναγιώτη Νάστου, Πληροφορικό, στο κλειστό κύκλωμα της εταιρείας στον Αερολιμένα Ιωαννίνων. Ο έλεγχος στον υπεύθυνο επεξεργασίας πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 2004 και διήρκεσε μία ημέρα. Στόχος του διοικητικού ελέγχου ήταν να ελεγχθεί αν η λειτουργία του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης της εταιρείας ήταν σύμφωνη με την υπ' αριθμ. πρωτ. 1122/26-09-2000 οδηγία της Αρχής για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης που ίσχυε κατά τη στιγμή του ελέγχου. Κατά τον έλεγχο προέκυψε, μεταξύ άλλων, ότι δεν υπήρχε πινακίδα ενημέρωσης των διερχομένων για την ύπαρξη του κυκλώματος, λειτουργούσαν 4 κάμερες (δύο (2) κάμερες στο χώρο του κυλικείου, μία (1) κάμερα στην αποθήκη της επιχείρησης και μία (1) στο κατάστημα με είδη λαϊκής τέχνης που διατηρεί η επιχείρηση στον χώρο των αναχωρήσεων).

Στη συνέχεια, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1637/07-07-2004 έγγραφο, η εταιρεία κλήθηκε νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 15-07-2004 για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις της για το θέμα. Η εταιρεία εκπροσωπήθηκε νομίμως στην συνεδρίαση από τον διευθυντή της Α. Κατά την ακρόαση, ο εκπρόσωπος της εταιρείας παραδέχτηκε ότι δεν γνωστοποίησε την εγκατάσταση του κλειστού κυκλώματος στην Αρχή και ότι δεν είχε τοποθετήσει πινακίδες στους χώρους που βιντεοσκοπούνταν. Επίσης, παραδέχτηκε ότι σκοπός της εν λόγω εγκατάστασης ήταν η παρακολούθηση των καταστημάτων της εταιρείας για να διαπιστωθεί αν κλέβουν οι υπάλληλοι της εταιρείας (εικόνες και συνομιλίες των υπαλλήλων με τους πελάτες) και αν εξυπηρετούν τους πελάτες με χαμόγελο και ευγένεια.

Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, εξέδωσε την υπ' αριθμ. 3/2005 απόφασή της. Με την απόφαση αυτή, έκρινε ότι:

- το κλειστό κύκλωμα παρακολούθησης τοποθετήθηκε χωρίς να έχει γνωστοποιηθεί στην Αρχή, κατά παράβαση του άρθρου 6 του ν. 2472/97.
- η εταιρεία δεν τοποθέτησε πινακίδες που να ενημερώνουν τους επιβάτες των

αεροπορικών εταιριών ότι λαμβάνονταν εικόνα τους από τον χώρο αναχωρήσεων και από το κυλικείο της εταιρείας παραβιάζοντας το άρθρο 11 του ν. 2472/97.

- σκοπός της επεξεργασίας ήταν ο περιορισμός των κλοπών και η συνεχής και διαρκής παρακολούθηση των εργαζομένων παραβιάζοντας το άρθρο 1 Β της οδηγίας 1122/26-9-2000.

- η κάμερα που έχει τοποθετηθεί στην αίθουσα αναχωρήσεων εκτός των υπαλλήλων καταγράφει και τους προς επιβίβαση επιβάτες, γεγονός που παραβιάζει το άρθρο 4 του ν. 2472/97 και το άρθρο 1 παρ. 2Α της οδηγίας 1122/26-9-2000.

- η εταιρεία τοποθέτησε μικρόφωνο στον χώρο του κυλικείου που καταγράφει τους διαλόγους των υπαλλήλων με τους πελάτες παραβιάζοντας το άρθρο 4 του ν. 2472/97 και το άρθρο 1 παρ. 2 Β της οδηγίας 1122/26-9-2000.

Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Αρχή με την απόφαση αυτή επέβαλε στην εταιρεία πρόστιμο ύψους είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και διέταξε την απεγκατάσταση του κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης από το χώρο του καταστήματος της εταιρείας στο αεροδρόμιο των Ιωαννίνων, πλην της κάμερας που ήταν εγκατεστημένη στο χώρο της αποθήκης, και την γνωστοποίηση στην Αρχή της ολοκλήρωσης της απεγκατάστασης εντός ενός μηνός από την κοινοποίηση της παρούσας.

Εν τω μεταξύ, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής για την «χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών», με την οποία καταργήθηκε η υπ' αριθμ. 1122/2000 Οδηγία για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης.

Στη συνέχεια, όπως προαναφέρθηκε, η Αρχή με την υπ' αριθμ. 73/2011 απόφαση ανακάλεσε, μεταξύ άλλων, την υπ' αριθμ. 3/2005 απόφασή της και αποφάσισε να εξετάσει εκ νέου την σχετική υπόθεση.

Για το λόγο αυτό, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7852/24-11-2011 έγγραφο, η εταιρεία κλήθηκε νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 08-12-2011 για να δώσει εκ νέου διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις της για το θέμα. Σε συνέχεια αιτήματος από την εταιρεία, η συνεδρίαση αναβλήθηκε και πραγματοποιήθηκε τελικά τη 20-01-2012. Στην συνεδρίαση αυτή η εταιρεία εκπροσωπήθηκε νομίμως από τη νομικό σύμβουλό της Σοφία Μιχαηλίδου.

Κατόπιν της ακρόασής της, η ανωτέρω υπέβαλε εμπροθέσμως έγγραφο υπόμνημα το

οποίο έλαβε αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/413/20-01-2012 για την ανάπτυξη των θέσεων της και τη συμπλήρωση του φακέλου της Αρχής που είχε σχηματιστεί για την ως άνω ανακληθείσα απόφαση.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 15-07-2004 και της 8-12-2011, άκουσε την εισηγήτρια και τον βοηθό εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 ν. 2472/1997:
«1) τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:
α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών
β) να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών επεξεργασίας.»
2. Κατά το άρθρο 5 παρ 2 στοιχ. ε) ν. 2472/1997, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, όταν η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.
3. Κατά το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 2472/1997 «ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας».
4. Το άρθρο 11 ν. 2472/1997 αναφέρει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α) την

ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, β) τον σκοπό της επεξεργασίας, γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, και δ) την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης. Όπως έχει κρίνει η Αρχή (βλ. άρθρο 13 της Οδηγίας 1/2011 και άρθρο 2 παρ. Β της Οδηγίας 1122/2000), το δικαίωμα αυτό ικανοποιείται τουλάχιστον με την χρήση πινακίδων, με τα χαρακτηριστικά που αναλύονται στις παραπάνω οδηγίες.

5. Σύμφωνα με το τμήμα Ε' παρ. 6 της με αριθμ. 115/2001 Οδηγίας της Αρχής, τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.
6. Βασικό κριτήριο για την νομιμότητα της επεξεργασίας ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης αποτελεί η αρχή της αναλογικότητας. Η Αρχή έχει εξειδικεύσει την αρχή αυτή τόσο στο άρθρο 1 παρ. 2 της Οδηγίας 1122/2000 όσο και στο άρθρο 5 της νεότερης Οδηγίας 1/2011, η οποία ουσιαστικά δεν διαφοροποιείται από την προϊσχύουσα Οδηγία. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 της Οδηγίας 1122/2000, «τα δεδομένα που συλλέγονται με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης πρέπει να είναι συναφή και πρόσφορα και πάντως όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται, για να επιτευχθεί ο σκοπός της επεξεργασίας. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, τα σημεία στα οποία εγκαθίστανται οι σταθερές βιντεοκάμερες και ο τρόπος λήψης να καθορίζονται, έτσι ώστε να μην συλλέγονται περισσότερα δεδομένα από όσα είναι απολύτως απαραίτητα για τον σκοπό που επιδιώκεται».
7. Όπως προκύπτει από τα μητρώα της Αρχής, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν γνωστοποίησε την εγκατάσταση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης αυτού στην Αρχή όπως όφειλε. Σύμφωνα με το πόρισμα του προαναφερόμενου ελέγχου, είχαν τοποθετηθεί δύο (2) κάμερες στο χώρο του κυλικείου, μία (1) κάμερα στην αποθήκη της επιχείρησης και μία (1) στην αίθουσα αναχωρήσεων όπου η επιχείρηση διατηρούσε κατάστημα με είδη λαϊκής τέχνης. Η κάμερα στην αίθουσα αναχωρήσεων ήταν σταθερή και βρισκόταν σε θέση που κάλυπτε και τις πύλες επιβίβασης των επιβατών στα αεροσκάφη καθώς και τον χώρο αναμονής. Η μία κάμερα που βρισκόταν στο κυλικείο ήταν περιστρεφόμενη και από την θέση που βρισκόταν ήταν

δυνατή η καταγραφή της κίνησης των επιβατών κατά την διάρκεια του ελέγχου τους από τις αστυνομικές αρχές του αεροδρομίου λίγο πριν την επιβίβαση στο αεροσκάφος. Τέλος η δεύτερη κάμερα του κυλικείου ήταν σταθερή, διέθετε μικρόφωνο και από την συνδεσμολογία της με την κεντρική μονάδα του συστήματος παρακολούθησης διαπιστώθηκε ότι γινόταν μετάδοση των συνομιλιών που ελάμβαναν χώρα στο χώρο του κυλικείου. Δεν ήταν δυνατό να προσδιορισθεί αν ήταν δυνατή η λήψη συνομιλιών από τους γύρω χώρους καθώς δεν ήταν γνωστή η ευαισθησία του μικροφώνου λόγω έλλειψης των τεχνικών προδιαγραφών της κάμερας και του μικροφώνου. Οι τέσσερις συνολικά κάμερες και το ένα μικρόφωνο συνδέονταν με μια κεντρική μονάδα ελέγχου η οποία μέσω ενός ISDN modem έδινε την δυνατότητα στον ιδιοκτήτη της εταιρείας για απομακρυσμένη συλλογή των δεδομένων. Τέλος, δεν υπήρχαν πινακίδες που να ενημερώνουν τον κόσμο ότι ο χώρος του κυλικείου και του καταστήματος ειδών λαϊκής τέχνης που βρισκόταν στην αίθουσα αναχωρήσεων βιντεοσκοπείτο.

8. Από τα παραπάνω στοιχεία, προκύπτουν τα εξής:

- Η εταιρεία παραβίασε το άρθρο 6 ν. 2472/1997, καθώς το κλειστό κύκλωμα παρακολούθησης τοποθετήθηκε χωρίς να έχει γνωστοποιηθεί στην Αρχή.
- Η εταιρεία παραβίασε το άρθρο 11 ν. 2472/1997, καθώς δεν είχαν τοποθετηθεί ενημερωτικές πινακίδες.
- Τα δεδομένα που συλλέγονταν ήταν περισσότερα από όσα απαιτούνταν για την ικανοποίηση του σκοπού της προστασίας προσώπων και αγαθών, κατά παράβαση των άρθρων 4 και 5 παρ. 2 στοιχ. ε) ν. 2472/1997. Αυτό προκύπτει από τα εξής:
 - α) οι δύο κάμερες (η περιστρεφόμενη κάμερα στο χώρο του κυλικείου και η σταθερή κάμερα στο χώρο του καταστήματος ειδών λαϊκής τέχνης στην αίθουσα αναχωρήσεων) λάμβαναν εικόνα από χώρο εκτός των εγκαταστάσεων του υπευθύνου επεξεργασίας. β) η εταιρεία είχε τοποθετήσει μικρόφωνο στον χώρο του κυλικείου που κατέγραφε τους διαλόγους των υπαλλήλων με τους πελάτες. Επιπρόσθετα, τα δεδομένα ήχου και εικόνας χρησιμοποιούνταν ως ουσιαστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των εργαζομένων, κατά παράβαση της Οδηγίας 1122/2000 και της Οδηγίας 115/2001.

Για τους λόγους αυτούς

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε συμμορφωθεί με την ανακληθείσα απόφαση, ότι δεν λειτουργούν πλέον τα εν λόγω καταστήματά του στον Κρατικό Αερολιμένα Ιωαννίνων, καθώς και την οικονομική κατάστασή του, επιβάλλει στην εταιρεία X πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Ο Πρόεδρος της Αρχής

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Αγγελική Κανακάκη